

Ultieme synthese

Er zijn elektronische muziekinstrumenten voor het plebs en er zijn elektronische muziekinstrumenten voor de elite. En sommige, zoals de Waldorf Iridium, zijn zo luxueus dat er een nieuwe hiërarchie verzonnen moet worden.

door **Allard Krijger**
allard@interface.nl

Kijkend naar de typen synthesizers die ons hedendaagse muzieklanschap bevolken, dan komt Darwins *The Origin of Species* bij me op. Want synthesizers kun je immers ook onderscheiden in soorten. Dat beeld wordt echter compleet vermorzeld door de Waldorf Iridium. Zonder de Iridium zijn de evolutionaire synthesizerlijnen vrij overzichtelijk. Je hebt de analoge tak (Moog en consorten), de fm-tak (Yamaha DX), de tak die iets tofs doet met digitale golfvormen middels wavetable en/of vectors (PPG Wave, SCI Prophet VS), je hebt Physical Modeling, (Yamaha VL1) en apparaten die werken op basis van samples (Roland D50), echte samplers (Fairlight) en granulaire synths, waar ik eigenlijk geen 'eerste iconisch apparaat' van kan bedenken. En dat is het wel zo'n beetje. In dit licht is de Waldorf Iridium een Frankenstein, een monster-synth, een 'Ungeheuer' muziekinstrument. En dat alles in positieve zin natuurlijk! De Iridium is al een tijdje in ons midden, in de vorm van een desktopversie en een keyboardsynth. De aanleiding om dit fenomeen eens diepgaand te bekijken is de nieuwste telg van de familie: de Iridium Core.

Synthese van synthese

Dat is allemaal best stevige taal; hoe kom ik daarbij? Als we kijken naar de specs, zien we dat de Iridium alle takken van de synthesizerrevolutie op de een of andere manier in een vrij uitgebreide vorm in zich heeft. In de wereld van de Iridium heten die Wavetable (het is immers een Waldorf), Waveform (virtueel analoog), Particle (alles sampling en granulair), Resonator (physical modeling) en Kernels (wat Iridiums voor fm is).

Let wel, de Iridium is niet een verzameling van vijf verschillende synthesizers; het is een synthesizer waarin het genetisch materiaal van al deze synthesevormen samenkomt in Iridiums dna, waardoor iets nieuws ontstaat. Dat is dus iets anders dan een collectie bestaande uit een Blöfeld, een D50, een DX7, een MiniMoog, een S1000 en een Texture Labs.

De Iridium Core is een uitgekleepte versie van de Iridium desktop. Uitgekleept in de zin van de hardware: de synth-engine is gelijk gebleven. Er zijn wel verschillen natuurlijk. Zo is de desktop Iridium 16-stemmig en de Core 12-stemmig polyfoon. Maar de Core is gewoon compatibel met de eerdere Iridiums, en zelfs met de Waldorf Quantum. De verschillen zijn wat de binnenkant betreft op detail. De buitenkant daarentegen is wel degelijk naakt, vergeleken de originele Iridium en de keyboardversie. Goed voorbeeld daarvan is dat voor midi stereo mini-jacks worden gebruikt, dus je hebt zo'n onhandige en enigszins obsceen uitziende midi-adaptor nodig. Behalve dan als je een usb-keyboard hebt, bijvoorbeeld een Beatstep, die zonder commentaar herkend wordt en dus prima werkt.

Handzaam

Hoewel de Iridiums behoorlijk ingewikkelde apparaten zijn, is de userinterface van de desktop en de keyboardversie goed te doen. De Core is nog steeds volledig via knoppen en touchscreen tot op het allerdiepste niveau te bedienen, maar het hands-on-idee is wel een stuk weggezakt. De overweging om de Core te maken zoals ie nu is, was draagbaarheid. Blijkbaar was er vraag naar een meer compacte uitvoering van Waldorf's topsynth. Dus iets wat je zo in je rugzak laat glijden en/of gemakkelijk op je werkblad past tussen

al je kabels, muis, toetsenbord, interfaces, kapotte Mbira, je gekoesterde neusfluit, en je verzameling desktop-synths. Dat is zonder meer gelukt; de Iridium Core is bij lange na geen Volca, maar enigszins handzaam is ie zeker te noemen. Het lijkt erop dat de Core zich ook meer richt op producers die gewoon van de exceptionele klank en breed aanbod aan presets gebruik willen maken en niet per se veel meer willen doen dan een tweakje hier en daar. Want hoewel je nog altijd diep kunt gaan, is dat niet meer zo vanzelfsprekend als bij de andere Iridiums. En waarom ook niet eigenlijk?

Natuurlijk zijn er wel snoeiharde keuzes gemaakt: wat halen we weg, wat laten we zitten en wat doen we anders. Ik zou het heel plastisch uit willen drukken: bij de Core is het onderste gedeelte van de Iridium eraf gesneden: het gedeelte waar de knoppen voor de directe bediening van de verschillende synthese-engines zitten. Dat maakt de Core kleiner, maar ook iets minder toegankelijk. Verder is het aantal pads, links van het scherm, gereduceerd tot acht in plaats van zestien. Dat heeft niet heel veel invloed op hoe je ermee werkt, behalve als je echt een liefhebber van pads bent natuurlijk. Voor het overige lijkt er niet veel anders te zijn bij de Core. Behalve dat deze ingrepen de Iridium Core een stuk handzamer en wat min-

der 'aaibaar' maken scheelt het ook een stuk in de kosten. Een besparing van zo'n vijfhonderd euro.

Diep

De Iridium Core klinkt net als zijn zusters echt bijzonder fraai. De Core-editie heeft ruim zeventienhonderd presets, waarvan de meeste wel een zekere cinematische inslag hebben. Het zal een dingetje van mij zijn, maar het klinkt allemaal ook wel

wat voorspelbaar en generiek. Voor mij gaat deze synth pas echt glanzen als je geen of weinig effecten gebruikt en je de synthesizer hoort zoals ie klinkt 'zonder make-up'.

Heel fraai dus. Dat gezegd hebben-

de merkte ik wel dat als je echt heel hoge tonen speelt, er iets van aliasing en digitaal geknisper klinkt, wat ik niet ervoer als prettig of interessant retro. Maar eerlijk is eerlijk: zulke hoge tonen worden eigenlijk niet of nauwelijks gebruikt.

Naast de verschillende engines

heeft de Iridium natuurlijk alles wat je van een synthesizer mag verwachten: twee filters met verschillende types (alle digitaal: de Iridium is een 100% digitale synth) envelopes, lfo's, modulatiematrix. Weinig te wensen hier. Klein voorbeeld: de envelopes lijken in principe de standaard adsr-uitvoering, maar... Er is een delay-parameter waarbij de hele envelope dus later

start. Van iedere fase kun je de curve instellen, maar ook een variatie van de waarde per fase. En *last but not least*, je kunt de envelopes lopen, waarbij een deel van de envelope zich blijft herhalen.

Ik heb de Iridium Core naast een Korg Wavestate gehouden: ze lijken namelijk qua sound wel een beetje in dezelfde vijver te vissen en het prijsverschil blijft aanzienlijk. Geen twiifel: hoewel de Wavestate een fantastische synth is, heeft hij niet dat platinum randje, niet dat ondoorgrondelijk diepe, niet dat massieve, drukkende, >>

DIT IS EEN SYNTHESIZER WAARIN HET GENETISCH MATERIAAL VAN ALLE SYNTHESIVORMEN SAMENKOMT

DEZE SYNTH GAAT PAS ECHT GLANZEN ALS JE GEEN OF WEINIG EFFECTEN GEBRUIKT

stoere, of de filigreine fijnzinnigheid van de Iridium Core.

Jouw ding

De vraag: voor wie de Iridium Core de vervulling van een droom is, valt niet goed te beantwoorden, zonder in nietszeggende omschrijvingen te vervallen, zoals: 'Als je dit wat lijkt, probeer 'm zelf uit in de winkel.'

Ik zal wat scenario's proberen te schetsen.

1. Stel, je werkt voornamelijk met plugins in een laptop. Je gebruikt diezelfde laptop voor dj-sets of live electronic music performances. Als dit prima werkt en je mist niks dan ben je klaar.
 - a. Maar misschien mis je een instrument naast die laptop waarop je geluiden kunt kiezen en je klanken kunt manipuleren om je producties of performances naar een hoger niveau te tillen. Dan is de Iridium Core jouw ding.
 - b. Je zoekt naar een apparaat waar je je eigen samples of field recor-

dings in kunt stoppen die je vervolgens met de granulaire synth kunt bewerken: ook dan is de Iridium Core jouw ding.

- c. Je bent gegrepen door de sound van Wavetable synthese, maar voelt dat de Wavetable plugins iets missen: opnieuw is de Iridium Core jouw ding. Want dit is dé Wavetable synth.
 - d. Je vraagt je af hoe sommige producers zo ontzettend strak en retro avant garde kunnen klinken: de Iridium Core is absoluut jouw ding.
2. Je hebt een bescheiden studio met daarin een dwarsdoorsnede van wat er de afgelopen tien jaar aan synths op de markt is gekomen. Er zit echter nog niet écht een high-end synthesizer bij, want die vielen altijd net buiten je budget. Geloof me, de Iridium Core is jouw ding.
 3. Je staat aan het begin van je carrière en zowel muziek voor games als filmmuziek zijn de sectoren waarin je jezelf wilt ontwik-

kelen. Dat is een inkoppertje: dan is de Iridium Core voor jou gemaakt.

4. Je bent een doorgewinterde producer die alles al wel eens heeft gehad of gezien en wilt iets nieuws om weer helemaal fris aan de slag te kunnen. Ook dan is de Iridium Core ongetwijfeld jouw ding.

Conclusie

Zo klinkt het bijna als een advertentie, en ik kan nog veel meer scenario's bedenken, maar zo bedoelde ik vorige paragraaf niet. Wat ik wel bedoelde is dit: De Waldorf Iridium Core is een synthesizer die erg goed klinkt, echt high-end en is ook redelijk betaalbaar. Tegelijkertijd zijn er compromissen gesloten die tegenstrijdig zijn aan het hele idee van high-end en de originele Iridium. Want de hands-on programmeer-userinterface is verloren gegaan bij de Core. Nog steeds kun je alles doen, maar minder intuïtief. Maar, de meeste mensen die serieus met de Iridium aan de gang willen, weten precies wat ze doen en gaan niet willekeurig aan knoppen lopen hengsten. Wellicht speelt intuïtie een veel kleinere rol dan doorwrocht vakmanschap bij serieus sounddesign. Je krijgt de complete Iridium klankwereld voor de prijs van drie Burpotech kp-24's. Dus ach, zo bezien is de Iridium Core eigenlijk de meest aantrekkelijke van alle Iridiums. ■

INFO • prijs: € 1.941,-

• distributie: Hyperactive

• internet: waldorfmusic.com

SPECIFICATIES • Waldorf Quantum synth-engine • 12 stemmen • duo-timbraal • mono, legato en unisono • 3 oscillators per stem met wavetable, waveform (va), sampling, granular sampling, resonator kernels • dubbel stereo filter per stem met diverse filtermodellen • 6 envelopes • 6 lfo's • Komplex Modulator • 40 slots mod matrix • 5 effect slots per laag voor reverb, delay, chorus, phaser, flanger, drive, eq, compressor, tremolo • arpeggiator, stepsequencer (64 stappen noten en parameters) • 1024x600 pixels touchscreen o.a. voor x/y-besturing en midicontrollers • mpe-geschied • 7000 geheugenslots • 2,6GB geheugen met 2GB fabriekssamples • stereo audio-out • stereo audio-in • hoofdtelefoon-out • midi-in/out (mini-trs type A) • usb-b voor midiverbinding met computer • usb-b voor opslagmedia en midi-apparaten • micro-sd-slot • 2 cv-ingangen voor gebruik als modulatiebron • analoge klok-in/out met divider • afmetingen: 346mm breed, 200mm diep, 64mm hoog • gewicht: 2,2kg

HET OORDEEL

+ klinkt bijzonder fraai
+ veelzijdig
+ veel waar voor je geld
- bediening niet heel hands-on
- korte vertraging bij presets laden

Interface.nl XTRA

video • video met sounds door Waldorf
pdf • handleiding